

Praha dne 4. dubna 2024
Č. j.: MZP/2024/640/265
Sp. zn.: ZN/MZP/2022/640/8
Vaše č. j.:
Vyřizuje: Mgr. Lea Petrová
Tel.: 267 122 110
E-mail: lea.petrova@mzp.cz

Vážený pan
RNDr. Petr Loyka, CSc.
vedoucí oddělení vodního hospodářství
Magistrát města Olomouce
Hynaisova 34/10
779 00 Olomouc

Řešení ochranných pásem vodních zdrojů – žádost o metodickou pomoc (právní názor)

Vážený pane doktore,

reagujeme na Vaši žádost o metodickou pomoc (právní názor), jejíž součástí jsou dotazy zaslané dopisem dne 23. 1. 2024, které se týkají návrhu na změnu opatření obecné povahy (dále jen OOP) stanovující ochranné pásmo vodního zdroje (dále jen OPVZ) II. stupně společnosti OLMA a.s. V dopisu uvádíte, že naše odpověď bude podkladem pro další postup Vašeho vodoprávního úřadu obce s rozšířenou působností (dále jen VPÚ), a to jak pro probíhající řízení o návrhu rozšíření OPVZ OLMA, tak pro změnu nezákonné podmínky v účinném OOP stanovující OPVZ ex offo. V účinném OOP stanovujícím OPVZ II. stupně společnosti OLMA a.s. je výslovně uvedena podmínka, že některé činnosti (např. provádění terénních úprav, melioračních zásahů, těžby nerostů a hornin aj.) „*musí posoudit vodoprávní úřad na základě vyjádření hydrogeologa a kladného stanoviska provozovatele vodního zdroje*“.

Podle § 19 odst. 2 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, je MŽP ústředním orgánem státní správy pro ochranu vodních zdrojů a pro ochranu jakosti povrchových a podzemních vod.

S ohledem na skutečnost, že vodoprávní dozor vyplývá ze samotného hierarchicky uspořádaného systému státní správy, je vhodné, aby se správní orgán obracel primárně na jemu přímo nadřízený správní orgán, který plní funkci kontrolního orgánu. Je tedy potřeba dodržovat hierarchii správních orgánů, tj. přímým nadřízeným orgánem prvoinstančního správního orgánu je krajský úřad, který je příslušný v případně přezkumu rozhodnutí vydaného podle ustanovení § 30 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, vést toto řízení.

Naše reakce na Vaši žádost tak představuje pouze právní názor vyjádřený v obecné rovině.

Předně reagujeme na nezákonnou podmínku v účinném OOP o stanovení OPVZ Olma, kterou VPÚ stanovil. Jedná se o souhlas uživatele vodního zdroje se stavbami v OPVZ. Změnu této podmínky MŽP doporučilo zrušit v řízení ex offo, a to bez ohledu na probíhající řízení o vydání

OOP, jehož předmětem je možnost rozšířit OPVZ II. stupně vodního zdroje OLMA. V obecné rovině lze uvést, že OOP, kterým se stanovuje OPVZ, lze změnit i jen částečně, tj. změna OOP může spočívat i ve změně pouze některé jeho části (např. vynětím nezákonné podmínky spočívající v kladném stanovisku provozovatele vodního zdroje). V takovém případě je nezbytné, aby OOP, kterým se mění OOP o stanovení OPVZ, ve výrokové části jednoznačně specifikovalo, která část OOP o stanovení OPVZ se zrušuje, popř. jakým způsobem se mění a z jakého, byť i „jen“ právního, důvodu.

Ustanovení § 30 odst. 8 vodního zákona stanovuje pravomoc vodoprávního úřadu konkretizovat činnosti poškozující nebo ohrožující vodní zdroje a tyto činnosti v OOP zakázat. Zejména s ohledem na zákonem stanovenou formu vymezení OPVZ formou OOP, které má účinky *erga omnes*, není žádoucí podmiňovat výkon určitých činností kladným stanoviskem, a to ani vodoprávního úřadu. Již v předchozím vyjádření MŽP uvedlo, že není možné podmiňovat vybrané činnosti v OPVZ kladným stanoviskem jiného subjektu. Nedochozí-li ke změně stanovení (tj. rozsahu) OPVZ, ale jde de facto (pouze) o nápravu administrativního pochybení při stanovování OPVZ (vynětí kladného stanoviska provozovatele vodního zdroje), domníváme se, že v takovém případě je možné omezit odůvodnění návrhu OOP, kterým se mění OPVZ, na vysvětlení této administrativní chyby. Jelikož je OOP zatíženo výše popsanou právní vadou, jedná se o závažný důvod pro změnu OOP, kterou je žádoucí napravit co nejdříve, tedy i přes probíhající řízení o rozšíření OPVZ. Takovému postupu podle našeho názoru nebrání skutečnost, že k témuž OPVZ již probíhá jiné řízení o změně (rozšíření) OOP, kterým se toto OPVZ stanovuje.

Dále obecně reagujeme na nutnost disponovat dostatečnými podklady v řízení o stanovení/změnu OOP. V případě návrhu na vydání OOP, kterým se rozšiřuje OPVZ, je proto povinností VPÚ zjistit všechny okolnosti důležité pro vydání OOP tak, aby existovala spravedlivá rovnováha mezi požadavky obecného zájmu a dalšími soukromými zájmy (např. zájmy vlastníků dotčených nemovitostí). Správní řád klade důraz na odůvodnění návrhu OOP. V případě, kdy VPÚ disponuje vícero odlišnými vyjádřeními osob s odbornou způsobilostí a není schopen jednoznačně určit, které vyjádření je relevantní, nebo má pochybnosti o správnosti předložených dokumentů přiložených k žádosti, je oprávněn se na základě ustanovení § 17 odst. 2 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, obrátit na Českou geologickou službu s žádostí o expertní posouzení předložených materiálů k žádosti.

Žadatel o změnu OPVZ není oprávněn bránit VPÚ ve výkonu jeho pravomoci posoudit předložené dokumenty, zejména pokud zákon tuto odbornou součinnost výslovně umožňuje, a současně se jedná o dokumenty, které jsou povinnou náležitostí žádosti o vydání OOP, kterým se mění OPVZ, ve smyslu § 2 vyhlášky č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů, ve spojení s přílohou č. 20 vyhlášky č. 183/2018 Sb., o náležitostech rozhodnutí a dalších opatření vodoprávního úřadu a o dokladech předkládaných vodoprávnímu úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

Z povahy věci (možnost efektivně metodicky vést a kontrolovat výkon státní správy na úrovni vodoprávních úřadů obcí s rozšířenou působností v rámci působnosti krajského úřadu) je to krajský úřad, na který Vám doporučujeme se v obdobných věcech obracet.

S pozdravem

Ing. Michal Servus

vrchní ředitel sekce ochrany životního prostředí

podepsáno elektronicky

Na vědomí

Česká geologická služba

Klárov 131/3

118 00 Praha 1

Krajský úřad Olomouckého kraje

odbor životního prostředí a zemědělství

Jeremenkova 1197/40a

779 00 Olomouc 9